

LOWAN

VOORTGEZET ONDERWIJS

Aandachtspunten voor leesonderwijs aan NT2-leerlingen

In de ISK wordt ernaar gestreefd leerlingen met een zo hoog mogelijk taal- en leesniveau te laten uitstromen door te zorgen voor *goed* onderwijs. Goed leesonderwijs betekent onder andere dat er steeds gekeken moet worden naar de instructie- en ondersteuningsbehoeften van de leerling. Die behoeften verschillen per leerling: het startniveau van leerlingen kan erg uiteenlopen. Sommige leerlingen hebben al een (goede) leesvaardigheid in de moedertaal, sommige hebben al kennis van een alfabetisch of het Latijns schrift en andere leerlingen hebben nog helemaal geen leeservaring. Wat zijn uitgangspunten voor goed leesonderwijs en hoe sluit je aan bij de individuele instructiebehoeften van de NT2-leerling?

In het algemeen geldt voor alle leerlingen: werk doelgericht met taaldoelen voor alle vaardigheden. Zowel voor de docent als voor de NT2-leerling is het belangrijk om te weten wat de leerling moet kunnen en wanneer hij doelen behaald heeft, dat geeft houvast en grip op de ontwikkeling. De [Leerlijn Alfabetisering ISK](#) en de [leerroutes voor de ISK](#) bevatten duidelijke doelen voor alle taalvaardigheden (luisteren, spreken en gesprekken voeren, lezen en schrijven). Daarnaast is het belangrijk om van receptieve naar productieve vaardigheden te werken en van mondelinge naar schriftelijke vaardigheden. Geef de leerlingen eerst input, laat ze naar de taal luisteren in combinatie met geschreven taal. Zo maken de leerlingen kennis met de woorden en raken ze vertrouwd met de klanken en het woordbeeld. Zorg daarna voor output: zet de leerlingen actief aan de slag met hardop lezen, spreken en schrijven.

Het is belangrijk om de instructie in technisch lezen te combineren met veel aandacht voor woordenschat. Ook als een NT2-leerling de klank-tekenkoppelingen in het Nederlands kan maken, speelt woordenschat een rol bij de direct woordherkenning. Een woord dat bij de leerling bekend is, zal ook sneller herkend worden, zonder veel aarzeling. Kies woorden die veel voorkomen in ons taalgebruik en die nuttig zijn voor de leerling.

Voor het merendeel van de leerlingen, die al ervaring hebben met lezen in de eigen taal, is een goede basisinstructie voldoende. Maar sommige leerlingen hebben desondanks extra begeleiding in de klas nodig: een intensievere vorm van instructie en ondersteuning. Besteed met deze leerlingen expliciet en systematisch aandacht aan klank-tekencombinaties die voor deze leerling lastig zijn en doe dat binnen een rijke talige context. Werk taakgericht, zorg voor veel herhaling en geef veel gerichte feedback. Zo werk je gedifferentieerd aan de leesvaardigheid van de leerling. Een goede lezer kan met effectief, gedifferentieerd onderwijs uiteindelijk vlot en vloeiend lezen, en bouwt zo aan een ruime woordenschat zodat hij teksten kan begrijpen en weet wanneer hij welke leesstrategie moet inzetten.

Femke Scheltinga, expert Dyslexie en Leesproblemen